

Istorija negali nutylėti

Jau dešimtmečiais skaičiuojamos tautos genocido datus – 2008 m. gegužę minėjome 1948 metų didžių masinį trėmimą, artinasi 1949 metų tautos trėmimo 60-metis. Skaičiuojame dešimtmečiais ir gržimą iš tremties, bet gržusieji bijojome ištarti žodį „tremtinys“, savo Tėvynėje buvome tarsi raupsuotieji.

Tik 1988 metais gaivališka Atgimimo bangą nutraukė spengiančią tytą apie skaudžiausią istorijos puslapį – tautos genocidą. Išjome teise apie tai prabili Viešai. Tų metų rudenį didelė Jurbarko

LPKTS Jurbarko skyrius.

Dvidešimties metų sukakties paminėti į tuos pačius kultūros rūmus 2008 m. lapkričio 28 d. rinkosi rajono buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Tautine giesme iškilmingai pradėta šventė. Atsitojė susirinkusieji palydėjo kariškius, išnešančius gėles prie Tremties ir Partizanų paminklų ir einančius uždegti atminimo žvakių ant pirmojo LPKTS Jurbarko filialo pirmininko Romualdo Staugaitės, ilgamečių skyriaus tarybos narių Prano Bacevičiaus, Julijos Baranauskienės, Juo-

Regina Kliukienė, Antanas Lukša ir Petras Gervylius

Pasveikino jaunimas

kultūros rūmų salė nepajėgė sutalpinti visų norinčių patekti į ši stebuklingą renginį, savo ausimis išgirsti apie tikrą žmogaus laisvę ir artimą Lietuvos nepriklausomybę. Susirinkę žilagaliai bučiavo Trispalvę, akys spindėjo džiaugsmo ašaros. Žmonės, patyrę sovietinių lagerių ir Sibiro tremties skausmingą daļią, būrėsi į „Tremtinio“ klubą, vėliau tapusį Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungą. Tuomet buvo įsteigta ir

zo Mozūraičio ir kitų kapų. Atlirkami muzikinį kūrinį „Kur baktūzė samanota“ šventinės popietės dalyvius pasveikino buvusių tremtinų bei partizanų sūnūs Arūnas Samys ir Vincas Bakšys. Kultūros rūmų tautinių šokių ansamblis „Nemunėlis“ jaunimo grupė ir šiuolaikinių šokių studija „Šypsena“, vadovaujama Jolantos Telišauskiėnės, pasveikino iškilminga šokio programa.

(keliamas į 4 psl.)

Tremties nuotraukų paroda

Sausio 13-ąją, Laisvės gynejų dieną, Šiaulių miesto kultūros centre susikaupimui ir prisiminimams pakvietė Lietuvos gyventojų genocido ir

mė 130 tūkstančių nieko nekalto Lietuvos žmonių. Tolimose Rusijos platybėse suduojo šimtų tūkstančių Lietuvos žmonių gyvenimai ir vil-

tys. Tik laimingiesiems pasiekė sugrįžti į Tėvynę. Tačiau ir šiandien jų išgyvenimai dar neišdilę iš atminties. Prisminė tremties baisumus jie neįstengia sulaikyti ašarų. „Atidžiai įsižiūrėkite į veidus tų, kuriuos matote fotografijoje. Gal juose pamatyse savo tévus, senelius, prosenelius, motinas ar seris, pajusite jų sirdyje tvyrojusią valią, tą jégą, kuri, įveikdama begalinį vargą, augino, skleidė pasipriešinimą sovietinei priespau-dai“, – parodos atidarymo metu kalbėjo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Šiaulių filialo tarybos pirmininkas Vytautas Deveikis bei 1941 ir 1950 metų tremtinys Algirdas Šapoka.

(keliamas į 4 psl.)

Jauniesiems šiauliečiams šioji paroda – pagarbos savo tau-to praeicių pamoka

A.Jakubausko nuotraukos

rezistencijos tyrimo centro parengta dokumentinių tremties nuotraukų paroda iš Genocido aukų muziejaus fondų „Tremtinė Motina“. Parodos organizatorius – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Šiaulių filialo taryba.

Parodos organizatorius tikslas – priminti, kad 1941–1952 metais sovietų valdžia į tolimus Šiaurės, Sibiro, Tolimųjų Rytų, Užbaikales, Vidurinės Azijos regionus ištren-

Paroda sulaukė didžiulio susidomėjimo

Vilius BRAZENAS

Vinco Kudirkos Lietuva

150-ąjį Tautos Kėlėjo Vinco Kudirkos Jubiliejų gruodžio 30-ąjį atšvenčiau viename iš daugelio Lietuvos kultūros, šiuo atveju – muzikos – traukos centrų – Stasio Vainiūno Namuose, Vilniuje. Tik po to prisiminiau, jog jau esu dalyvavęs viename jo mi-nejime prieš 65 metus.

Tai buvo nacistinės Vokietijos okupacijos metais. Todėl minėjimas vyko literatūros vakaro piedangoje, nekalta tema: „Lietuvių humoras – nuo Kudirkos iki šiandien“. Kandus Kudirkos humoras tiko ir to meto okupantui. 1943 m. tauta gyveno prislopintos vilties nuotaika. Buvo aišku, kad Vokietija pralaimi karą. Amerikai į jį iškišus ir su Anglia paskelbus Atlanto Char-tiją apie tautų apsisprendimo

teisę, buvo „aišku“ – nebebus ir sovietų okupacijos. Tada nežinojome apie nusikaltelišką globalistų melą ir laisvės išdavystę.

V. Kudirkos humoru kūrinius skaitė aktoriai. To meto humorui atstovavo bene trys feljetonistai. Tarp jų ir plačiai skaitomas „Bražvilius“. Tai-gi tada Vincas Kudirką pagerbiau būdamas kultūrininku – rašytoju. Keičiasi laikai. Tad dalyvavimas Vinco Kudirkos minėjime Vilniuje man buvo lyg gržimas „atgal į kultūrą“, į koncertų, literatūros vakaru, meno žvaigždyno dienas. Namų vadovo muzikologo Vaclovo Juodpusio buvau pristatytas kaip „visuomenės veikėjas ir dainininkas“. Kaip tokai, lyg patekėj į kultūrinę planetą, atsistojau prieš Jos

„gyventojus“ ir drauge su jais prieš išbandytais talentais daugiašakį Vinco Kudirkos asmeninį ažuolą.

Komunizmo esmę pažintančiam istorijos stebėtojui iš dalies galima įsiesta į dvasinę kančią melo kultuvėje. Tačiau šių dienų mąstytojui atkurti V. Kudirkos laikus gal būtų įmanoma esant genijui, turinčiam tiesioginį ryšį su mąstytenos kūréju – Dievu. Kudirkos laikų inteligenčiai, kiek jų tebuvo, galėjo tautą švesti tik prasiveržę pro storą lietuvių tautos lenkinimo, rusinimo ir prievartiniotemdymo plūtą, tik savomis, stipriomis misionieriškomis jėgomis. Jie juk neturėjo atramos į kad ir vos 22 metų savivaldą su tautiniu jaunimo auklėjimu.

(keliamas į 2 psl.)

Posėdžiaavo valdybos

Sausio 17 d. Kaune, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos patalopse, įvyko LPKTS ir TS-LKD PTKF valdybų posėdžiai.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos posėdyje LPKTS valdybos pirmininkė Jūratė Marcinkevičienė pateikė valdybos darbo ataskaitą. Buvo apsvarstyti finansų komiteto siūlymai, aptarta pablogėjusi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos finansinė padėtis. LPKTS tarybos narys dr. Povilas Jakučionis papildė 2009 m. LPKTS renginių planą (dr. P.Jakučionio mintis apie būsimus LPKTS renginius spausdinome sausio 9 d. „Tremtinyje“ Nr. 1 (831), straipsnyje „Mūsų uždaviniai ir darbai“). Jis pabrėžė, kad šiais metais reikia įvairiomis formomis paminėti 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaraciją – rengti žygį į Minaičius, kur ši Deklaracija buvo pasirašyta, organizuoti konferencijas mokytojams bei mokiniams rezistencijos ir tremties tema, kitus renginius. Taip pat turėtume aktyviai dalyvauti Lietuvos Vardo paminėjimo tūkstantmečio ir Vilniaus – Europos kultūros sostinės renginiuose. Ne visi buvusių tremtinių ir politinių kalinių cho-

rai pateks į Vilniuje įvyksiančią dainų šventę, todėl P.Jakučionis siūlė surengti neeilinę dainų ir poezijos šventę „Leiskite į Tėvynę“.

TS-LKD PTKF frakcijos pirmininkė V.V.Margevičienė informavo, kad biudžete numatyta lėšų sąskrydžio „Su Lietuva širdy“, įvyksiančio rugpjūčio 1 d. Ariogaloje, organizavimui. LPKTS valdybos narė Ona Tamošaitienė pranešė, kad vasario 16 d. Kauno sporto halėje įvyks 1918 m. vasario 16 d. Valstybės Atkūrimo Akto ir 1949 m. vasario 16 d. LLKS Deklaracijos paminėjimas ir koncertas. Ta pačia proga vasario 16 d. vykės mitingas ir riaušės. Pripažinta, kad Vyriausybei reikia labiau aiškinti žmonėms esamą padėtį valstybėje ir planuojančias būtinas reformas.

LPKTS valdyba pritarė Alytaus ir Pasvalio filialų įregistruavimui valstybės registre; aptarė Šilutės filialo kandidatus, teikiamus apdovanoti LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“.

Jonas Lukšė informavo, kad vis dar trūksta medžiagos užbaigtų rengti Laisvės kovotojų paminklų nuotraukų albumą, nes kai kurie filialai nepateikia tinkamos informacijos. Posėdyje buvo svarstyta ir kitam posėdžiui atidėtas klausimas dėl Kauno tremties ir rezistencijos muziejaus eksponatų perdavimo depozito teise-

mis Kauno miesto muziejui.

Seimo narys prof. Arimantas Dumčius LPKTS valdybai pristatė Pasiariešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos narius ir planuojamą veiklą.

LPKTS valdybos posėdyje buvo priimtas pareiškimas „Dėl sausio 16-osios riaušių“ (spausdiname atskirai).

* * *

TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos valdybos posėdyje buvo analizuojama politinė Lietuvos situacija, aptartos politinės aktualijos. Ypač akcentuojamas sausio 16 d. vykės mitingas ir riaušės. Pripažinta, kad Vyriausybei reikia labiau aiškinti žmonėms esamą padėtį valstybėje ir planuojančias būtinas reformas.

Posėdyje aptarti artėjantys Lietuvos Respublikos Prezidento ir Europos Parlamento rinkimai. Siūlyta apsvarstyti būsimas kandidatūras.

Diskusijoje dalyvavo: dr. P.Jakučionis, Seimo nariai – TS-LKD PTKF pirmininkė V.V.Margevičienė, prof. Arimantas Dumčius ir A.Ramanauškaitė-Skokauskienė, G.Uogintas, E.Strončikas, A.Stankus, J.Juodžbalienė ir kiti.

„Tremtinio“ inf.

gimui tartis, kalbėtis, aiškintis su visu gyventojų sluoksnių ir interesų grupių atstovais. Tikimės, kad Premjeras suras laiko išklausyti ir Laisvės kovų dalyvių bei buvusių tremtinių ir politinių kalinių nuomonę ir nuogąstavimus dėl Lietuvos valstybės ateities. Linkime išminties visiems vienas kitą suprasti ir susitarti.

Ne biurokratine, o gyva žmonių kalba reikia ilgai ir kantriai aiškinti kiekvieną Vyriausybės veiksmą, kiekvieną Seimo sprendimą. Ne tik interne ar spaudos konferencijose, bet ir betarpiskai bendraujant su žmonėmis. Būtina išnaudoti Seimo žemos atostogas tokiam bendravimui. Kiekvieną opozicijos ar kitų kurstytojų žiniasklaidoje paskleistą melą būtina nedelsiant paneigti, paaiškinant žmonėms tiesą.

Linkėdami Permainų Vyriausybei išminties ir stiprios valios, kartu perspėjame, kad žmonės nepatikės nauja valdžia, jei politikai savo algas savanoriškai susimažins tik 10 ar 20 proc. Reikia tuoju pat oficialiai įstatymiskai perpus sumažinti visų politikų ir valstybės bei savivaldybių įmonių vadovų atlyginimus. Tiek tada turėsite pilną moralinę teisę kreiptis į tautą ir prašyti jos supratimo ir paramos.

Silpniausioji visuomenės dalis dėl ūkio krizės neturi patirti jokių nuostolių. Jie jau seniai gyvena krizės sąlygomis. Reikia žmones guosti, raminti, ne vien gąsdinti, bet ir skelbtai daugiau gerų naujienu. Tada žmonės supras turintys savo valdžią ir reikaliu esant išeis ginti Parlamento ir Vyriausybės nuo „Jedinstvos“ riaušininkų, kaip tai buvo 1991 metais.

Vinco Kudirkos Lietuva

(atkelta iš 1 psl.)

Tokią atramą lietuvių inteligenčiai turėjo šviesdamai tautą pasipriešinimui sovietinių ir nacių okupacijai laikais.

Tad belieka stebėtis ir didžiuotis iš 120 metų Rusijos carų priespaudos paklusiai Vinco Kudirkos dienų mūsų tautos inteligenčiai ir net beraččiai kovingos dvasios kaimiečiais. Tada jie neturėjo nei patriotiškumo atramos, nei grįžimo „atgal į kultūrą“ prabangos, kokią turi šių dienų jvarių tautinės kovos frontų bendražygiai. Dabar ir „kultūros planetos piliečiai“ savo sparnus plakokai skleidžia. Prieš renginį turėjau laiko pasivalgyti Vainiūno namuose, kaip muziejuje. Akis patraukė net trys V.Juodpusio knygos: 784 puslapių veikalas „Čiurlionio Ansamblis 1949–1991“, 528 psl. knyga „Tai Buvo... muzikinės kultūros atspindžiai“ ir savo išskirtas „2008 muzikos kalendorius“, kiekvieną metų dieną paminintis muzikinių įvykių jubilieju. Tai parodo, kad muzikologas V. Juodpusis yra ir rašytojas. Tokie „keliai opio“ yra ir daugelis kitų mano sutiktų „Lietuvai gyvų“ veikėjų. Tad talentų „lobių skrynių“ užtkisime pasekę į jo „lobių salą“ patekusį kiekvieną profesijos ar kūrybos ir net politikos „piratą“.

Akivaizdu, jog nepaisant daugiau mečio dvasinio prievertavimo, ir šiandien Vinco Kudirkos Lietuva yra didžiulė talentų „lobių sala“ pasaulio dvasinėje jūroje. Tik tolygiai akivaizdu, kad per mažai įvairių sričių talentinguų sekai Vincas Kudirkas – atlkti tautos švietėjo pareigą. Paskaitų kelionėse po Ameriką klausytojams primindavau Tomo Džefersono įspėjimą: „Jei tauta tikisi būti neapsišvietusi („ignorant“) ir laisva, tikisi to, ko niekad nėra buvę ir nebūs“. Tai tinka ir šiandien. Apdovanotieji žinių šviesa turi būti švyturiai, skleidžiantys tautinę, patriotinę, religinę, pilietinę, kultūrinę, pareigos šviesą, nurodantys saugų kelią į Laisvės uostą tamsoje paklydusiems dvasiniams jūreviams.

Tam mus įpareigoja vien tik Lietuvos Himno žodžiai – V. Kudirkos sukurtais Tautos Dekalogas. Beveik kiekviename sakinyje yra įpareigojimas „Lietuvai Tėvynei“ – „Didvyrių žemei“, dirbtį, kad joje būtų „ir tiesa, ir šviesa“. Tėvynės vaikams („Tavo vaikai“) nurodoma, kokias „takais“ eiti, būti „saulės“ saulutėmis, kurios „tamsumus prašalina“. Nė vienos užuominos, jog tai turėtų įvykdyti Himnų giedantys patriotai, o kas nors kitas. Aiškiu negali būti.

Deja, tai galioja ir laikinai „atgal į kultūrą“ grįžusiems „visuomenės veikėjams“, ar kaip jie besivadintų. Vincas Kudirkas savo pavyzdžiu tokiem sako: neužsibūk kultūroje. Gali pasmuikuoti, gali eiles parašyti ar muzikos veikalą sukurti, gali ir privalai savo profesinį darbą gerai atlkti, bet to negana. Svarbiausia – rask būdų atlkti parairogą Lietuvai Tėvynei ir jos vaikams.

Kad neišėitim „be likusio ženklo, kad žmogumi buvęs“.

Dėl sausio 16-osios riaušių

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pareiškimas

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga laiko savo pilietiška pareiga atkreipti rimtą tautos dėmesį į prorusiškų kraštutinių kairiųjų politinių jėgų ir kairuoliškų profsajungų desperatiškas pastangas destabilizuoti politinę padėtį šalyje tuoju pat po TS-LKD ir liberalų partijų laimėtų Seimo rinkimų.

Pralaimėjė kairieji sutelkė visus savo sekėjus ir sausio 16 d. Vilniuje sukėlė riaušes, nelaukdami, kol Križės įveikimo programą pradės duoti pirmuosius teigiamus vaisius. Taip siekta greito politinio revanšo, baiminantis dėl sumažėjusių greito grįžimo į valdžią šansų.

Prieš naujają valdžią susitelkė visi: nuo politikų iki patentininkų, turgaus prekeiviių ir žiniasklaidos bosų, neišskiriant né nacionalinio transliuotojo. Opozicijos ir žiniasklaidos skleidžiama melaginga informacija apie Seimo ir Vyriausybės priimamus sprendimus suklaidino dažnus smulkųjų verslininkų ir net pensininkų, kurie dalyvavo politizuotuose profsajungų mitinguose. Kitus į mitingus atvedė nenoras solidariai su visais mokėti valstybei mokesčių. Be to, žiniasklaidos bosai keršijo naujai valdžiai už rinkimų agitacijos finansavimo apribojimus, dėl kurių jie neteko dešimčių milijonų litų pajamų.

Pažymėtina, kad riaušės buvo organizuotos ir įvykdytos tais pačiais metodais, kaip ir Jedinstvos išpuolis prieš Atkuriamąjį Seimą 1991 metais. Pretekstas riaušėms tokis pat – įpykusi

„liaudis“ eina versti „skriaudikų“ valdžios. Ir riaušininkų kontingentas tokis pat. Policijos elgesys analogiškas – leisti riaušininkams pasiauteti, pagąsdinti valdžią ir tik po to atstatyti tvarką. Gal tai dėl noro sureikšminti savo vaidmenį valstybės gyvenime? Visa tai leidžia daryti išvadą, kad mitingų ir riaušių užsakovai yra tie patys Lietuvos valstybingumo priešai, kaip ir prieš 18 metų. Kitaip, kodėl kairuoliškos profsajungos nereagavo į G.Kirkilo Vyriausybės vykdytą išlaidavimo, visuomenės skurdinimo ir atskirties didinimo politiką, bet vos pradėjus dirbti naujajai Vyriausybei metėsi šaukti žmones į gatves?

Smerkiame mitingų ir riaušių dalyvių veidmainiškas spekuliacijas, laikant save parlamento gynėjų nuo sovietų agresijos reikalo tėsėjais. Tai – Sausio 13-ają žuvusių didvyrių atminimo įžeidimas. Jie televizijos bokštą ir parlamentą gyné širdžią šiluma ir Laisvės daina, bet ne rusiškais keiksmis, daužymais ir griovimais.

Džiaugiamės Kauno arkivyskupo metropolito Sigito Tamkevičiaus raminančia ir įkvėpiančia kalba, kad geri krikščionys ir tikri piliečiai savo valstybę kurti sąžiningu darbu, o ne griauti ją pykčiu ir riaušėmis. Kitaip niekada nebus taikos ir ramybės, taip pat ir visuotinės gerovės.

Visiškai pritariame Premjero Andrius Kubiliaus pareiškime dėl riaušės virtusio mitingo išdėstytam esamos padėties vertinimui. Jo pasiren-

Žinios iš Seimo

Seimo ir Vyriausybės nariams mažins algas

Sausio 20 d. po kruvinų penktadienio riaušių ir po Konstitucinio Teismo išaiškinimo, kad sunkmečiu Seimas pats sau gali mažinti atlyginimus bene pirmuoju klausimu buvo svarstyta įstatymo projektas, kuriuo siūloma Seimo ir Vyriausybės nariams sumažinti 15 proc. jų atlyginimą. Premjeras Andrius Kubilius sako, kad ne tik parlamentarų, bet ir Prezidento bei teisėjų atlyginimai galėtų mažėti vienodai. Minėtą įstatymą planuojama taikyti laikinai, iki metų pabaigos. Įstatymo projekto igyvendinimas leistų sustaupytį apie 2,2 mln.

litų. Seimo pirmininkas A. Valinskas pasiūlė darbo užmokestį Seimo nariams mažinti gerokai daugiau – iki 50 proc. Jis kiekvienam kėlusiam klausimus dėl šio projekto asmeniškai siūlė susimažinti atlyginimą iki pensijos dydžio (iki 800 Lt). Prieš tai A. Valinskas ištiko su ugninga kalba, kurioje be kita ko kreipėsi į Seimo kancelierį ragindamas nedelsiant Seime uždaryti kirypkalą, masažo kabinetą ir soliarumą.

Antradienį svarstytas ir priimtas įstatymas atlyginimus parlamentarams sumažinti 15 procentų.

Sausio 16-oji ir jos pamokos

Sausio 16 d. vidudienį prie Seimo susirinko galinga kairosiškų profsajungų sukviesčia minia išreikšti savo nepasitenkinimą prieš valdžios tau-pymo planus ir griežtą antikrizinę politiką, kuri neva sunkiausiai užgulė vargin-giausiuju pečius. Jau po 45 minucių didelė minios dalis užgulė Seimo antruosius rūmus, kur stikliniu iškyšuliui pūpsuo naujoji Seimo posėdžių salė. Šiai pastato daliai teko žiauriausia lemčis: į ją pradėjo skrieti kiaušiniai, pomidorai, akmenys, sniego gniūžtės. Naujosios posėdžių salės stiklinės sienos yra dvigubos. Stiklo storis – po 10 cm. Pirmeji langai neišlaikė akmenų krušos ir dužo. Antrasis 10 cm stiklo sluoksnis kai kur neišlaikė, kai buvo apšaudytas. Iki šiol vyksta tyrimas, kuris turėtų išaiškinti, kuo šaudyta į Seimo langus: kulkomis ar šratais.

Po to, kai Seimas buvo apšaudytas, apsauga gavo įsakymą uždaryti visus Seimo išėjimus ir nieko nei išeisti, nei įleisti. Buvusieji Seime tapo savotiškais įkaitais. Prie antrojių ir pirmųjų Seimo rūmų durų įsitaisė gerai šarvuotų „Aro“ vyrų būriai. Tol, kol policininkai galėjo tvarkytis patys, jie į įvykius nesikišo. Nenorėta dar labiau audrinti ir taip įsisiautėjusios minios. Ištiesė stebint įvykius pro Seimo langus buvo gaila policininkų, tapusių įniršiusi siautėtojų gyvuoju taikiniu. Iš visur šmirinėjančių žurnalistų sužinojome, kad pirmaja protesto mitingo auka tapo policininkas. Stebint vaizdus pro langus, stengiantis neišsiduoti ir neišprovokuoti riaušininkų, kurie tik pamatę languo-

se siluetus atakuodavo kruša akmenų, pastebėjome, kad esame nuo išorės atkirsti ir informacine prasme. Neveikė naujienų portalai „Delfi“, „Alfa“, „Balsas“. Išorės naujienas sužinodavome tik iš agentūros BNS, kuri kas minutę transliavo įvykių raidą po sakinių kitą.

Praėjus gerai valandai nuo mitingo pradžios didesné dalis mitinguotojų patraukė prie Vyriausybės. Tačiau prie Seimo pasiliko apie 1000 jaunų žmonių. Jie stumiami nuo Seimo vis persigrupuodavo ir tai iš vienos, tai iš kitos pusės pradėdavo vėl ir vėl atsinaujinančias atakas. „Aro“ vyrai į vidinį kiemą vis įvesdavo suimtus jaunus vyrukus, praktiskai paauglius. Štai ketvertą sustačius prie sienos iš visų paimti tam tiksliu paruošti vėzdai ir „Molotovo“ kokteiliai, tvarkingai supilti į buteliukus, rūpestingai užkištus skudurėliais – dagtimis. Pasiruošta buvo kaip reikiant. Nereikėjo net mitingą organizavusių profsajungų lyderių pareiškimui esąjie neatsakančių už riaušes, nes darbavosi kita „kompanija“. Ir taip, stebint įvykius, buvo akivaizdu, kad čia susirinkę dviejų rūšių žmonės: mitinguotojai ir riaušininkai. Pastarieji buvo apsiginklavę, kai kas turėjo dujokaukes, dujinį užtais, kuriuos panaudojo prieš policiją, kitokių šaltujų ginklų.

Iš Seimo ištrūkė ir vėl sugrįžę žurnalistai vis pranešdavo, kad dažnas riaušininkas kalba rusiškai, beveik visi kišenėse turi butelių langams daužyti. Vėliau pasklidio žinia, kad jiems sumokėta. Šią žinią patvirtino ir kitą dieną įvykius analizavę televizijos

Genocido centru vadovaus

B.Burauskaitė

Antradienį Lietuvos gyventojų genocido ir rezistenčijos tyrimo centro generalinė direktore paskirta Teresė Birutė Burauskaitė. Iš 97 užsiregistravusių Seimo narių jos kandidatūrą palaikė 92 Seimo nariai. 5 susilaikė. A. Kubiliaus teikimu ji šiame poste pakeitė Dalią Kuodytę, kuri po ilgo vadovavimo centrui buvo išrinkta į Seimą. „Tremtiniai“ B. Burauskaitė tvirtino, kad tapusi centro vadove atnaujins benddarbiavimą su buvusių politinių kalinių ir tremtinii organizacijomis.

žurnalista. Gal dėl to iš šalia Seimo esančios „Maksimos“ išpirkti kiaušiniai, pomidorai ir net kokoso riešutai, kurie buvo naudojami Seimo šturmui. Juk sunkiai besiverčiantys protestuotojai tikrai neišlaidaus, kad galėtų „komfortiškai“ daužyti Seimo langus kokoso riešutais. Idomus sutapimas: prekybos tinklas „Iki“ paskelbė akciją ir kiaušinius pardavinėjo su nuolaida – už 2,99 lito. Kas tai: prekybininkų uoslė, noras pasipelninti pasimokius iš nesenų įvykių Rygoje, tikintis masiško kiaušinių pirkimo? Sutapimai? I visus tokius ir panasius klausimus turėtų atsakyti prokuratūros tyrimas. Tačiau ir Valstybės saugumo departamento turėtų būti atsakingas: jų pasiruošimo mitingui ir galimoms riaušėms nebuvo matyti visiškai. O juk tik ką nuvilnijo panašūs įvykiai Sofijoje ir Rygoje, dar ne pamirštos riaušės ir Taline dėl „bronzinio kareivio“ statulos. Kai mitingo išvakarėse Lietuvos žiniasklaida mirgėjo nuo receptų, kaip pasigaminti „Molotovo“ kokteili ir kai buvo siūloma lažintis, ar kils Vilniuje tokios riaušės, kaip Rygoje, saugumiečiams tikrai buvo peno ir laiko pamastytis ir pasiruošti. Deja. Taigi 2009 m. sausio 16 d. galima drąsiai pavadinti darvieni „Jedinstvos“ išpuoliu prieš Lietuvos valstybę.

Iš tiesų nereikia būti nai- viems ir manyti, kad po 8 metų pertraukos į Lietuvos valdžią sugrįžus konservatoriams ir krikščionims demokratams prorusiškos jėgos taip ir tylės bei nemėgins kaišioti pagalių į ratus.

(keliamo į 4 psl.)

Įvykiai, komentarai

Nenugalimi Adeno įlankos piratai

palmių aliejaus kroviniu. Pasutiniuoju metu piratai nusitaikė ir į kruizinius laivus turistaus. Reikoras labai pa- prastas – negavę išpirkos iš kruizinio laivo kompanijos, piratai be vargo susirenka milijonus apiplėsdami šimtus laivų keliajančių turistų.

Šiuo metu bandant įvesti atskirų valstybių karines jūrų pajėgas į piratų siautėjimo regionus, niekaip nesusitarima, kas turi koordinuoti tų pajėgų veiksmus ir kas joms turi vadovauti. Laivų savininkai ėmė skystis, kad kariškiai, puldami piratų laivus, visiškai neatsižvelgia į pasaulio jūreivystės problemas bei interesus. Jiems nepatinka atskirų valstybių kariškių siekiai lydėti krovinių lainerius su tam tikos valstybės vėliauomis.

Pasaulio prekybos laivynas jau seniai tapo kosmopolitinis – laivo savininkas gali būti vienos valstybės pilietis, pats laivas užregistruotas kitoje, o laivo ekipažas – iš įvairiausių tautų ir valstybių surinkta komanda, pagaliau, laivas gabenā dar kitos valstybės krovinių. Taigi problemų – gausybė.

Karinių laivynų vadovybė, garsūs admirolai iškélé pasiūlymą, kad būtų apginkluotos prekybos laivų įgulos. Tačiau tam reikia ginklų laikymo patalpų, atitinkamos dokumentacijos, pagal kurią atskiro valstybės leistų į savo uostus ginkluotus prekybos laivus. Patys laivų įgulų nariai, būdamai civiliais, né už ką nesutinka imtis ginklų ir kristi nuo piratų kulkų. I tokius argumentus karinių laivynų vadai atsiliepia: „Tai kodėl jūs, nenorėdami apginkluoti savo įgulų, nesamdotė ginkluotų apsaugininkų?“ Per Adeno įlanką kasdien praplaukia nuo 80 iki 100 prekybos laivų. Reiskia, kiekvienas iš jų turi turėti ginkluotą sargybą. Tai labai brangiai kainuojanti paslauga, todėl laivų savininkai geriau sutinka sumokėti išpirką po milijoną ar keles mili Jonu dolerių bei eurų piratams, nei samdyti privačius sargybinius.

Jungtinė Tautų ir Europos Sąjungos kuluaruose pasigirsta vis aktyvesnių raginių mesti į šalį visas tarptautines ambicijas ir sudaryti efektivias sutartis dėl vieningos strategijos prieš piratavimą.

Jonas BALNIKAS

Istorija negali nutylėti

(atkelta iš 1 psl.)

Čia plazdėjo jaunystės sparnai, negailestingai priimindami, kad pokario jaunystės sparnai buvo pakirpti.

LPKTS Jurbarko skyriaus kūrimosi dalyvė, Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus vyresnioji specialistė Regina Kliukienė pranešime pristatė pirmuosius tarybos narius Steponą Strodomskį, Petrą Gervylių (pastarasis visą dvi-dešimtmetį nuoširdžiu darbu irėjė gilų pėdsaką tarybos ir skyriaus veikloje) bei jau iškeliavusius Amžinybėn Romualdą Staugaitį ir Juozą Mozūraičių. Regina Kliukienė pabrėžė: „Aš nebuvalau tremtinį vaikas ir susidūriau su istorija, kurios visai nepažinojau. Sukaupiau daug tremtinų atsiminimų – ilgai slėpta istorija tapo vieša. Buve tremtiniai rūpinosi negrūžusiųjų atminimo jamžinimui“.

Jau per dešimtį metų LPKTS Jurbarko filialui vadovaujantis Petras Gervylius teigė, kad reikia skubėti, kol dar yra gyvū liudininkų, su-

rasti partizanų užkasimo vietas, pagerbtis atminimą tų, kurių dėl Lietuvos laisvės paaukojo gyvybę. 1988 m. lapkričio 1 d. Jurbarko miesto kapinėse buvo supiltas simbolinis Politinių kalinių ir tremtinų kapelis – tuomet žmonės jį užliejo žvakių jūra.

Per LPKTS Jurbarko filialo gyvavimo laikotarpį pastata keliос dešimtys kryžių, paminklų, atidengta atminimo lentų rezistencijos laikotarpio įvykiams ir jų dalyviams atminti. Prie Jurbarko kultūros centro auga organizacijos veiklos dešimtmečio proga pasodintas ažuoliukas.

Šventinė popietė atvyko pirmo LPKTS Jurbarko skyriaus pirmininko Romualdo Staugaičio žmona Aldona ir brolis Vitalis. Jis dėkojo, kad gerbiamas brolio atminimas ir pristatė išleistą savo knygą „Lenos deltoje – ne savo noru“.

Buvo prisiminti skyrius pirmininko pareigose dirbę Antanas Kasiulis ir Algirdas Genys. Nuoširdžiai padėkota filialo pirmininkui Petru Gervyliui, įteikta gėlių. Jur-

barko politinių kalinių ir tremtinų choras „Versmė“, vadovaujamas Marijos Tautkuvienės, linkėjo „Ilgiausią metų“ ir savo koncertinę programą skyrė šventinės popietės dalyviams. Poetė Ema Dovydaitienė emocingai padeklamavo savo sueiliuotus posmus apie tremtį. Popietės dalyviai ir svečiai dar ilgai nesiskirstė, dalijosi prisiminimais, dainavo tremtyje skambėjusias dainas, virkdant armoniką, linksmai sukosi valso sūkuryje.

Šventinė popietė dalyvavo garbingas svečias – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos pirmininkas Antanas Lukša. Jis, įteikdamas apdovanojimus ir gėles Petru Gervyliui bei kitiems aktyviems tarybos nariams ir vi suomenininkams, pasakė: „Ne vien kryžiai ir paminklai saugo atminimą apie politinių kalinių ir tremtinų kančias ir žygarbius dėl Tėvynės laisvės, i juos remiasi ir jaunystės svajoniu sparnai. Jaunystė – tai mūsų ateitis, tai mūsų Lietuva“.

Adelė BAUBLIENĖ

sakymo. Nors šio TV kanalo programoje buvo aiškiai skelbiamas valandos laikas iškilmingo posėdžio tiesioginei transliacijai, po monsinjoro kalbos tiesioginė transliacija buvo nutraukta ir likęs laikas skirtas pokalbiui su Nepriklausomybės Akto signatarais prof. B. Genzeliu ir Z. Vaišvila. Mes nelinkę menkinti pastarųjų nuopelnų valstybės atkūrimo dienos, bet tokiam pokalbiui TV programą tinklelyje laiko surasti tikrai nesudaro problemų. Galbūt monsinjoro G. Gružo pamokymai valdantiesiems nebuvo priimtini, tačiau vėlesniuose pasiskymuose, tarp jų ir moksleivės iš Marijampolės, buvo ne mažiau ne tik pamokančių, bet ir įpareigojančių minčių. Pasisekė kaukiečiams, kurie persi Jungė į kabelinės TV „Init“ kanalą, transliavusi visą posėdį.

Vytautas GULIOKAS

Laisvės gynėjų diena ir mintys tarp eilučių

Lietuva 18 kartą paminėjo Laisvės gynėjų dieną, skirtą prisiminti tuos, kurie bėginkliai 1991 metų sausio 12–13 dienomis apgynė ką tik gi musios Nepriklausomos valstybės parlamentą ir kitus objektus nuo tankais ginkluotų sovietinės armijos dalinių, bei tuos, kurie 1945–1953 metais dalyvavo ginkluotame pasipriešinime ir daugelis paaukojo savo gyvybę nelygioje kovoje, kaip ir tie keturiolika mūsų tautiečių lemtinomis 1991 metų sausio dienomis, apgynę jau atkurtą, bet dar didžiųjų šalių nepripažintą Nepriklausomybę.

Tradiciškai minint ši istorinį mūsų tautos žygarbį, jo pagerbimo centru jau daug metų iškilmingi Lietuvos Respublikos Seimo posėdžiai, rengiami senojoje šių

rūmu salėje, kurioje 1990 metų kovo 11 dieną buvo paskelbtas mūsų valstybės Nepriklausomybės Atkūrimo Aktas. Šių metų iškilmingame posėdyje įvykusius nesklandumus greitai pastebėjo žiniasklaida: nebuvoto tylos minute pagerbtas žuvusiųjų atminimas, nedalyvavo Atkūrimo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Lansbergis. Iškilmingo posėdžio eigą profesorius stebėjo tuose pačiuose Seimo rūmuose televizijos ekrane.

Ar pasisekė profesoriui pamatyti visą šio posėdžio turinį, mes nežinome, bet kodėl Lietuvos nacionalinio TV kanalo žiurovams buvo leista išklausyti tik Seimo pirmininko Artūro Valinsko bei monsinjoro Gintaro Gružo pranešimus – klausimas lieka be at-

pasakymo. Nors šio TV kanalo programoje buvo aiškiai skelbiamas valandos laikas iškilmingo posėdžio tiesioginei transliacijai, po monsinjoro kalbos tiesioginė transliacija buvo nutraukta ir likęs laikas skirtas pokalbiui su Nepriklausomybės Akto signatarais prof. B. Genzeliu ir Z. Vaišvila. Mes nelinkę menkinti pastarųjų nuopelnų valstybės atkūrimo dienos, bet tokiam pokalbiui TV programą tinklelyje laiko surasti tikrai nesudaro problemų. Galbūt monsinjoro G. Gružo pamokymai valdantiesiems nebuvo priimtini, tačiau vėlesniuose pasiskymuose, tarp jų ir moksleivės iš Marijampolės, buvo ne mažiau ne tik pamokančių, bet ir įpareigojančių minčių. Pasisekė kaukiečiams, kurie persi Jungė į kabelinės TV „Init“ kanalą, transliavusi visą posėdį.

Vytautas GULIOKAS

Sausio 13-oji puskarininkų mokykloje

Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena buvo minima daugelyje Lietuvos vietų. Laisvės gynėjų dienos proga Kauno rezistencijos ir tremties muziejus surengė Dano Šniutės paruoštą nuotraukų parodą „Jie tikėjo, kad mes būsime laisvi“. Paroda, eksponuota Lietuvoje bei užsienyje, ši kartą demonstruota Dizizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkų mokykloje Kaune. Fotonuotraukose užfiksuoti partizanų kovos ir

kasdieninio gyvenimo vaizdai. Iš nuotraukų žvelgė žuvę partizanų vadai ir eiliniai nežinomi kovotojai. Tarp šių kovotojų galima surasti vos keletą žmonių, sulaukusiu Nepriklausomybės.

Tą pačią dieną puskarininkų mokykloje demonstruota Antano Sadecko fotografijų paroda. Autorius meninėse fotografijose užfiksuoja Sibiro kryžiai, pastatyti lietuvių, ne savo noru atsidūrusių Sibiro platybėse.

Sausio 13 d. puskarininkų mokykloje įvyko iškilmingas renginys, skirtas šiai datai paminėti. Renginio metu kalbėjo mokyklos viršininkas pulkininkas Aleksandras Kučarevas, Kauno tremties ir rezistencijos muziejaus vedėjas Darius Juodis, parodos autorius Antanas Sadeckas, „Misija Sibiras“ dalyvis Tadas Kvasilius ir kt. Buvo priimta Sausio 13-oji ir liūdė lietuvių tautos istorija.

„Tremtinio“ inf.

Žinios iš Seimo

Sausio 16-oji ir jos pamokos

(atkelta iš 3 psl.)

Jau vien tai, kad G. Kirkilo vyriausybė išeidama tiesiog šluote iššlavė valstybės finansus, palikdama valstybę beskatiko net socialinėms pašalpoms sumokėti, buvo labai aiškus ženklas, jog kenkimas dar tik prasideda. Ir net po kruvinų riaušių galima aiškiai suprasti – *kenkimas dar tik prasideda*. Dabar kaskart, kai tik bus galima pasinaudoti kokais nors protesto mitingais, jais bus naudojamas. Nes kaipgi kitaip diskredituoti ir kenkti taip sunkiai ir tikslingai valstybės ir jos žmonių naudai dirbantiems dešiniesiems?

Noras susikalbėti nesikalbant?

Praėjus keletui dienų po kruvinų riaušių Lietuvos mąstančioji dalis mėgina susivokti, kas gi įvyko. Valdančioji dauguma beatodairiškai kaltinama dėl prasto bendramu su tauta. Neva su profsajungomis nekalbėta, žmonėms neaiškinta. Daug prie kaištu pilama dėl to, kad Seime ir Vyriausybės vadovai neišėjo „pasikalbėti“ su įniršusia minia. Šis kaltinimas yra vienas bjauriausiu. Mitingo išvakarėse Lietuvos televizijos studijoje vienas iš mitingo organizatoriu ir profsajungų lyderių Černiauskas aiškino tautai esą jie mitinguo, nes valdžia su jais „nesišneka“. Bet kai laidos vedėjas palaikėjo, ar mitingo metu bus suteikta tribūna politikams, buvo kategoriskai atsakyta – „NE!“ Ar tai ne absurdas? Protestuoti dėl to, kad esą su profsajungomis nesikalbama, bet kategoriskai pareikšti, kad žodis politikams nebus suteikiamas? O dar absurdas? Kai jis atvirai ir ryžtingai kalba apie mus visus užgriuvusias bédas, jis turi suprasti, kad didelė Lietuvos gyventojų dalis netapatina savęs su valstybe, nesuprantą valstybės sąrangos, nežino, kaip cirkuliuoja viešieji finansai ir jiems visiškai nusispjauti ant bendrų reikalų ir bédų.

Bet iš tiesų ne tik jis vienas yra kaltas dėl to, kad valdančioji nėra girdimi Lietuvos. Didelė klaidą iki šiol daro ir mūsų premjeras A. Kubilius. Dar nuo rinkimų į Seimą (greičiausiai dar nuo Sajūdžio laikų) jis kalba rimtai, valstybiškai, atvirai. Taip, kaip kalbėjo su savo elektoratu iki šiol. O kas yra konservatorių ir krikščionių demokratų elektoratas? Tai subrendė, konservatyvūs žmonės, žinantys valstybės vertę ir stiprios valstybės naudą pilieciui. Tai garbas amžiaus buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai, suvokiantys, kas žmogu ištinka netekus valstybės. Toks supras, kad pasaulinės krizės akivaizdoje geriau atiduoti paskutinį litą, bet išsaugoti savo valstybę. Tačiau dabar, kai A. Kubilius tapo premjeru, jo adresatas pasikeitė. Kai jis atvirai ir ryžtingai kalba apie mus visus užgriuvusias bédas, jis turi suprasti, kad didelė Lietuvos gyventojų dalis netapatina savęs su valstybe, nesuprantą valstybės sąrangos, nežino, kaip cirkuliuoja viešieji finansai ir jiems visiškai nusispjauti ant bendrų reikalų ir bédų.

Ingrida VĒGELYTĖ

Tremties nuotraukų paroda

(atkelta iš 1 psl.)

Tremties – tai žmogus ir jo likimas. Daugiausiai buvo tremties politinio, karinio ir ūkinio Lietuvos elito atstovai. Istorikų išvadose teigama, kad represijos buvo nukreiptos ne į pavieniai žmonių, o į šeimų naikinimą. Sunaikinus ištisas šeimų, turėjo išnykti ir dešimtmečiais kaupta jų patirtis, visuomeninė-kultūrinė jėka.

Masinių trėmimų sugriovė daugelio mūsų senelių, tėvų, artimųjų gyvenimus. Tai

pats baisiausias košmaras, kurį turėjo jie išgyventi. Nors po tų įvykių praėjo 60 metų, ši lietuvių tautos istorijos dailelė gyva mūsų atmintyje. Sukrečia nuotraukų vaizdas, regint motinas, laidojančias nuo bado mirusius savo vaikus. Tokios parodos labai reikalingos – šio sunkaus mūsų istorijos tarpsnio ir Sibiro platybėse kentėjusių tautiečių nevalia pamiršti. Saugoti atmintį, gerbti savo tautos praeitį – mūsų pareiga.

Ričardas JAKUTIS

2009 m. sausio 23 d.

Sveikiname

Garbingo 80 metų jubiliejaus proga sveikiname **Justiną ŠATKAUSKĄ** ir linkime sveikatos, laimės, stiprybės ir Dievo palaimos.

LPKTS Palangos filialas

Garbingo 80 metų jubiliejaus proga sveikiname **Algirdą PEČIUKONĮ**, buvusį Tauro apygardos Birutės rinktinės Ryšių kuopos vadą, politinį kalinių, atkurtos LLKS narių, už visuomeninę veiklą apdovanotą LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“ ir „Partizano žvaigžde“. **LLKS prezidiumas**

Naujos knygos

Pro spygliuotas vielas...

Trisdešimt septyneri nelaisvės metai... Tokią laiko atkarpa pačiomis sunkiausiomis sąlygomis, rafinuočiausiai išbandymais sovietiniuose ypatingojo režimo, kituose lageriuose, kalėjimuose, tremtyje išgyveno disidentas Balsys Gajauskas. Apie tuos metus, ypač tai, ką teko patirti Kučino ypatingojo režimo lageryje, ši B.Gajausko knyga.

Lemtis grįžusiam į Lietuvą B.Gajauskui buvo palanki. 1988 metais jau buvo įkurtas "Tremtinio" klubas, prasidėjo intensyvi buvusių politinių kalinių ir tremtinių veikla. Iš šią organizaciją Balsys tuo pat įstojo, netrukus buvo išrinktas LPKTS Prezidentu. 1989 m. išrinktas į tuometinę Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, o 1990 m. kovo 11 d. atkūrė Lietuvos neprisklausomybę B.Gajauskas pasirašė ant Lietuvos Neprisklausomybės Atkūrimo Akto.

Knygoje "Pro spygliuotas vielas matau dangų" sudėti Permés srities Kučino lageryje rašyti ir įvairiai keliais laisvajį pasaulį pasiekę B.Gajausko straipsniai. "Sugalvojau švaraus ir prirašyto popieriaus slėpimo būdus, - knygoje rašo autorius. - Nuo sugebėjimo juos paslepti priklausė darbo saugumas ir sekėmė. (...) Mažoje kamerioje nedaug vienos slėpti, todėl atidžiai ją ištirinėjau... Geriausias ir sau-giausias būdas - slėpti sienoje. Sukdavau lapelį į tūtelę, įkišdavau ją į skylutę, po to su-smulkinės sauso tinko gabaliukus ir su-

vilges vandeniu tuo skiediniu užtinkuodavau."

Autorius savo knygą dedikavo žmonai Irenai, be kurios pagalbos nei tada lageryje rašyti straipsniai, nei ši knyga nebūtų išvydę dienos šviesą. Joje atskleista Kučino lageryje vyvavusi atmosfera, pateiktas K. Jokubyno, išsifravusio B.Gajausko laiškus ir įvairiai keliais paskelbusio užjūrio spaudoje ir Lietuvoje, rašyti laiškai. Knygoje publikuotas JAV Kongreso ir Atstovų rūmų laiškas pasaulio visuomenei bei SSKP CK Generaliniam sekretoriui M. Gorbačiovui dėl B.Gajausko išlaisvinimo. Vienas iš autorių - Nobelio Taikos premijos laureatas Andrejus Sacharovas.

Neįkainojamą knygos vertę sudaro B.Gajausko asmeniniai išgyvenimai, jo pažiūros, kovos už laisvę ir nepriklausomybę pačiomis sunkiausiomis sąlygomis momentai, tikėjimas Lietuvos ateitimi. Leidinys ypač aktualus istorikams, tiriantiems sovietmečiu gyvavusius pasipriešinimo režimui kovos būdus.

"Tremtinio" inf.

Idomiausi mano gyvenimo įvykiai

1946 m. pavasarį LLA Vytauto apyg. štabo viena iš būstinių buvo įkurta netoli mano tėviškės - Dirvoniuškio k. (8 km nuo Utenos) Žilių sodyboje. Teko susitikti su apygardos vadu Žalgiriu (mes jį vadiname Dėde), rinktinė vadas ir daugeliu partizanų. Būstineje lankydavausi tik tada, kai gaudavau paketą su užrašu „labai skubiai“. Pa-prastai partizanai užeidavo pas mane į klėtį, kurioje tą vasarą buvau įkūrės savo „miegamajį“. Paketą patys pasiimavo arba man palikdavo.

1946 m. rudenį Utenos čekistams pavyko išaiškinti Vytauto apyg. štabo būstinę. Partizanai laimingai pasitraukė. Rado tik bunkerį. Suėmė šeimininkus. Sužinojo, kad štabe buvo mano brolis Rimautas ir kad aš ten ateidavau.

Gruodžio 9 d. einantį į Utenos gimnaziją mane suėmė. Visą mėnesį čekistai „žaidė“ (per mane) su mano broliu. Suviiloti jo nepavyko. Vėliau man leido apsispręsti: išdavystė ir laisvė, ar kalėjimas ir Sibiras. Pasakiau tiesiai, kad brolio išdaviku nebūsiu. Su laisve teko atsi-viekiinti ilgam.

1947 m. liepą mus teisė į Uteną iš Rygos atvykės kari-nis tribunolas („trojka“), kuriam vadovavo ukrainietis-justicijos kapitonas Svirina, vertėju teisme buvo su partizanais ryši palaikantis Pilakauskas. Mūsų byloje buvome aštuoni žmonės. Du teismas išteisino, du (vienas iš jų - aš) gavo po 5 metus, kiti - 7-8 metus ir tik sodybos šeimininkas - 10 metų. Tuo po teismo Pilakauskas davė popie-riau, rašikli ir liepė rašyti ka-sacinių skundą. Parašiau taip, kaip jis liepė. Vėl grąžino į Utenos kalėjimą. Kamerioje buvome apie 100 vyrų - daug jaunimo, partizanų. Buvo ir vienas iš vadų Leonas Tursa-Patrimpas. Per vieną kalėjimo prižiūrėtojų jam pavyko užmegzti ryšį su Utenos apylinkių partizanais ir paruošti viso kalėjimo kalinių išlaisvinimą. Viskas buvo paruošta, beliko 4 vyrams patekti į karcerį, kur 11 val. buvo atidaramos durys ir paduodamos lentos atsigulti. Tuo metu kalėjime buvo tik du prižiūrėtojai ir karininkas sargybos pos-te už vartų. Be jų bokšteliuo-se dar buvo 4 ginkluoti sargybiniai. Signalizacija buvo įrengta laiptinėje. Žinojome, kaip iškvesti karininką. Jis ir prižiūrėtojai turėjo atsidurti karcerje, o persirengęs karininko drabužiais partizanas turėjo grižti į postą. Apšvietimas prie vartų buvo menkas. Sargas tikrai vartus būtų

atidareš grįžtančiam „karininkui“. Tuo tarpu iš korpuso būtų pasipylę jau atidarytų kamerų kalinių. Po pirmų šūvių partizanai iš lauko būtų nutildę sargybinius bokšteliuose...

Pavalgę, kaip tikėjomės, paskutinius pietus, užtraukėme partizanišką dainą. Mus keikė, rėkė, daužė duris. Reikalavo nutilti, bet į karcerį ne sodino. Išsilaisvinti nepavyko. Matyt, likimo taip buvo lemta... Galbūt daugelis iš mūsų dėl to likome gyvi. Netrukus daugelį iš mūsų išgabeno į Vilnių - Lukiškių kalėjimą. Patekau į kamerą Nr. 428. Ji buvo didelė, ketvirtame korpuse virš pirties. Čia buvo dviejų aukštų gultai, žmonių - apie 100-120, laisvos vietos užteko. Nors gul-

tai buvo pliki, man, po Utenos, buvo didelė prabanga. Kamerioje radau daug įdomių žmonių. Mane prie savęs pa-siguldė ir ilgai globojo vienuolis jėzuitas Jonas Bieliūnas. Kai 1955 m. grįžau į Lietuvą, jis jau buvo palaidotas Ukmergėje.

Kadangi tada buvau teistas „vaikiška“ bausme (penkeriems metams), labai dažnai leisdavo nešioti kaliniams duoną, sriubą, vandenį. Taip aplankiau visus kalėjimo korpusus. Tik prie mirtininkų kamerų, kurios buvo rūsyje po pirmuoju korpusu, mūsų neleisdavo. Iš duonos raikytojų sužinodavome, kiek yra kalinių, kada išvyko arba atvyko naujas etapas. Tuo metu Lukiškių kalėjime būdavo 12-15 tūkstančių kalinių.

428-oje kamerioje buvo me keli gimnazistai. Kartą mus į kampą pasikvietė toks, atrodė, keistas senukas. Pasūlė mokyties prancūzų, vokiečių kalbų, psychologijos ir stenografijos. Mielai sutikome, nes daug greičiau bėgo laikas. Jis turėjo keistą, ilgą, kaimišką sermęgą, kurią pa-siklodavo ir apsiklodavo. Netrukus sužinojome, kad tas „senukas“ yra generolas Motiejus Pečiulionis. Jis su ta sermęga ganantį karves pas būčiulių čekistai ir suėmė. Tik vėliau sužinojau, kad jis vadova-vio LLA partizanams.

Ypač atmintyje išliko jo pamokos: ką galima pasakyti apie žmogų iš jo bato (svarbu, kad būtų ne naujas), kepurei nešojimo, rašysebos. Visokais būdais stengėmės gauti popieriaus ir pieštuko šerde-lę, kad galėtume rašyti ir mo-kytis stenografijos.

Kamerioje buvo ir vagių, besistengdavusių ką nors nu-gvelbtį. Tada generolas Pečiulionis liepdavo visus išrikuoti. Jis pereidavo rikiuotę

kiekvienam atidžiai žiūréda-mas į akis ir liepdavo išsiskirstyti. Vėliau sakydavo: „Atsi-ras“. Po kiek laiko daiktas at-sirasdavo, bet pas ką jis buvo, nepasakydavo. Kai Pečiulionij išvedė, jautėmės neapsako-mai daug brangaus praradę.

Kamerioje buvo ir Lietuvos kariuomenės kapelmeisteris. Jis organizavo „dūdų orkestra“, žinoma, be dūdų. Jas at-stojo nosys. Vakarais gied-davome „Marija, Marija“, nosių „orkestras“ sekmingai pritardavo.

Ten būdamas gavau pra-nešimą, kad mano byla bus peržiūrėta: į kamerą atėjo ka-riškis ir perskaitė, kad būsiu teisiamas iš naujo, o mano tei-sėjai ir vertėjas suimiti. Per-skaitė ir pats dėl savo žioplumo išsižiojo...

Daugelis Lukiškių kalėjimo prižiūrėtojų buvo 16-osios divizijos kareiviai. Bu-vo ir labai gerų vyrų. Per šv. Kalėdas į kamerą ieido suvargusį, baltą senelį. Jis pas-veikino su šv. Kalėdomis, o po to, kas pageidauja, liepė prieiti gauti palaiminimo. Tai buvo arkivyskupas Mečislovas Reinys. Manės paklausė, kiek man metų, palaimino ir jo palaima mane lydėjo visą gyvenimą.

Gruodžio 26 d. mane nu-gabeno į KGB rūmus - į tei-simą. Per penkias minutes tru-kusių ceremoniją tapau tévy-nės išdaviku: nuteisė 10 metų lagerio, 5 m. be teisių su turto konfiskavimu. Po teisimo vėl grąžino į tą pačią ka-merą, kur praleidau dar 3 mē-nešius.

1948 m. kovo 4 d. naktį iš Naujosios Vilnios ešelonas - apie 800 vyrų ir 200 moterų pajudėjo į nežinią. Atsidūrėme anapus Uralo. Išlaipino taigoje, Sverdlovsko sr. Kar-tu atvyko profesorius Gustas, kunigas Petras Rauda. Pastarasis mane globojo. Esu jam be galio dékingas - apgy-nénuo bado... Čia teko sutikti 1941 m. atvežtą estą Eriką, mums galėsdavusį pjūklus. Iš jų 200 atvežtų žmonių iki 1948 m. (kiek jis žinojo) bu-vo likę keturi. Visi kiti, dau-giausia 1941 m. žiemą, nuo šalčio ir bado, nes dar nebu-vo barakų ir glaudėsi eglia-kių palapinėse, išmirė ir guli Turinsko r. senojo Markino ir Šarigino taigoje.

Man likimas buvo gailes-tinas. 1954 m. išėjau į laisvę, bet bilietą nupirkो į Krasno-jarską - pas tévą. Ten sutikau labai padorų tremtinių komendantą. Jo padedamas po metų grįžau į Lietuvą.

Juozas BARISA,
buvęs Laisvės kovų
dalyvis

Ledai pajudėjo

Didžioji dalis buvusių tremtinių seniai grįžo į Lietuvę, vietiniams gyventojams apie save palikdami prisiminimus dėl darbštumo, sąžinigumo ir sumanumo. Prisiminimai – dvasinė kategorija ir, laikui bėgant, keičiantis kartoms jie nyksta ir silpsta. Išvykdami tremtiniai paliko ir kitokių, liūdniesnių ženklu – daugybę kapinių, taip pat baimę sunykti.

Lietuvoje jau daug metų neapsisprendžiama, ar Sibire esančios mūsų tévynainių kapinės traktuotinos kaip istorinis, ar kaip kultūros paveldas užsienyje? Ką su jomis daryti, kaip išsaugoti?

Kol vyksta ginčai, grupelė entuziastų, pasitelkdami vienos lietuvių bendruomenes, bando problemą spręsti kaip išmanydamis. Remiantis žvalgomųjų ekspedicijų dalyvių – Antano Sadecko, Gintauto Aleknos surinktais duomenimis, parenkamos labiausiai saugotinos kapinės. Jas atrenkant atsižvelgiama į kapinių dydį, lokalizaciją kelių atžvilgiu ir lankymo galimybes, palaidojimų skaičių, fizinę būklę. Prieita prie išvados, kad kapinės turi būti aptveriamos, prie jų pastatomos metalinis kryžius ir pritvirtinta informacinė lentelė. Kapinių teritoriją kiekviena vietas bendruomenė tvarko kaip išmanydama. Sutvarkytos kapinės (jų bus nedaug, po kelerias kiekvienam regione) bus išsaugotos 40–50 metų, arba tol, kol bus aktualus siekis išsaugoti istorinį Lietuvos paveldą Sibire.

2007 metais pradėti kapinių tvarkymo darbai buvo prateisti ir 2008 metais. Jei pavys gauti lėšą, darbai bus tęsiami. Vienų kapinių sutvarkymui – aptvérime, atminimo kryžiaus pastatymui, kapaviečių tvarkymui, reikia apie 3000–5000 litų.

2007–2008 metais buvo sutvarkytos miško gaisro sunaikintos kapinės, esančios Verchniaja Ara Kuorkoje (Buriatija). Šiais metais Buriatijoje ketinama tvarkyti Ilkos, Novoiljinsko, Chara Kultulo, Echi Gor Chono kapines. Sudaryta numatomų iš-

laidų suma siekia 14,5 tūkst. litų. Darbų iniciatorius – Buriatijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Bernardas Razgus, atliekant darbus prisidėjovetos lietuvių R.Sličas ir K. Jasinevičius.

“Misija Sibiras 2007” dalyviai sutvarkė lietuvių kapines Trečiajame kilometre, netoli Bolšoj Unguto, Manos rajone, Krasnojarsko krašte. 2008 metais jos aptvertos dažta tvora, pastatytas atminimo kryžius. Darbus organizavo Krasnojarsko lietuvių bendruomenės pirmininkas Antanas Rasiulis, jam talkino S.Sidarė, G.Merkys, broliai O. ir V. Stravinskai. Šiemet

planuojama sutvarkyti Polovino Čeremchovo lietuvių kapines, esančias Krasnojarsko ir Irkutsko kraštų sandūroje.

Irkutsko lietuvių bendruomenė kapinių tvarkymą sprendė kitaip – pastatė veikiančią Ust Ordinsko ir Chuzyro kapinių lietuviškoje dalyje lietus špižinius kryžius. Darbus organizavo vietos lietuvių bendruomenės pirmininkė Liudmila Strižneva, aktyviai prisidėjo Jonas Mašalas ir Vilnius Strižnevas. Jei pavys gauti lėšą, darbus planuojama tęsti ir 2009 metais.

Likusios kapinės, kurių nepajegsime sutvarkyti (jų bus apie 400), matyt, bus paliktos natūraliai sunykti.

Rimvydas RACENAS

Verchniaja Ara Kuorkos (Buriatija) lietuvių tremtinių kapinės iki sutvarkymo. 2006 m.

Sios kapinės po sutvarkymo. Palaidoti 66 žmonės. 2008 m.

Skelbimai

Vasarį 15 d. (sekme dienį) LPKTS Tauragės filialas paminės šias sukaktis: 20 metų „Tremtinio“ klubui, vėliau – LPKTS Tauragės filialui, 20 metų „Tremtinio“ chorui, 60 metų Lietuvos partizanų vadų suvažiavimui. Taip pat

ivyks Lietuvos valstybės atkūrimo – Vasario 16-osios minėjimas.

Šiu minėjimų šventę pradėsime 10 val. Romos Kalatikų bažnyčioje šv. Mišios, aukojamomis už visus tremtinius ir politinius kalinius. Vėliau šventę tėsis

Tauragės kultūros rūmų salėje. Šventės pabaigoje ivyks ir LPKTS Tauragės filialo ataskaitinis susirinkimas bei naujos tarybos rinkimai.

Prašome dalyvauti LPKTS narius, su savimi turėti nario pažymėjimą.

ILSÉKITES RAMYBĖJE

Adomas Barzda

1929–2008

Gimė Ukmergės aps., Kurklių valsč., Kukiškio kaime. 1948 metais su tėvais ištremtas į Irkutsko sr. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Vedė to paties likimo draugę. Gyveno Kurklių miestelyje. Užaugino dukterį ir sūnų.

Palaidotas naujosiose Kurklių miestelio kapinėse.

Nuo šiandžiai užjaučiame žmoną, dukterį, sūnų su šeimomis.

LPKTS Anykščių filialas

Regina Balčiūnaitė-Braukuvienė

1936–2009

Gimė 1936 m. Radviliškio r. Augmenų k. ūkininkų šeimoje, augo su broliu. 1948 m. šeima ištremta į Irkutsko sr. Tūlūno r. Tremtyje baigė vidurinę mokyklą, išstojo į Irkutsko pedagoginių institutą, studijavo vokiečių kalbą. 1957 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno téviškėje. Studijavo Šiaulių pedagoginiame institute rusų kalbą. Dirbo mokytoja Raseinių, Radviliškio r. 1961 m. sukūrė šeimą su buvusiu tremtiniu. Užaugino sūnų ir dukterį.

Palaidota Radviliškio kapinėse. Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio filialas

Filomena Žičkutė

1939–2008

Gimė Šeduvo valst. Dargužių k. ūkininkų šeimoje. 1949 m. su tėvais ištremta į Irkutsko sr. Tūlūno r. Baigė Tūlūno vidurinę mokyklą, studijavo Irkutsko valsčių universitete matematiką. Tris metus dirbo Manzurkoje mokytoja. Į Lietuvą grįžo 1967 m., įsikartino Vilniuje, „Sigmos“ gamykloje.

Palaidota Šeduvo kapinėse.

Užjaučiame seserį su šeima ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio filialas

Justinas Petras Žičkus

1928–2008

Gimė Kaulališkio k., Šeduvo sen., ūkininkų šeimoje. Mokėsi Šeduvo gimnazijoje, vėliau – Kaune. 1948 m. buvo ištremta motina su kitais šeimos nariais. Justinas pasitraukė į Joniškėlį. 1952 m. susirgus motinai išvažiavo pas ją į Krasnojarsko kr. Kojos k. 1955 m. sukūrė šeimą, 1956 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kaulališkio k., Radviliškio rajone.

Palaidotas Šeduvo kapinėse.

Užjaučiame žmoną ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio filialas

Leonas Gutauskas

1922–2008

Gimė Marijampolės aps. Kazlų Rūdos valsč. Šalniškės sen. Bebruliškės k. Baigė pradžios mokyklą, vėliau dirbo tévu ūkyje. 1945 m. Leonas tapo LLKS Tauro apygardos partizanu. 1946 m. rugpjūtį buvo suimtas. Kalėjo Vorkutos lageryje, 1953 m. dalyvavo politinių kalinių sukilime. Vorkuteje susipažino su būsimos žmonos broliu iš Šilalės r. Kaltinėnų k. 1958 m. iš lagerio išsiustas pas tévus į tremtį – Permės sr. Kudimkaros r. Vizaijėvo k. Ten išbuvo iki 1960 m. 1961 m. vedė buvusią tremtinę Jadvygą Rimkutę. Gyveno Ukmergės r. Žeimių k., vėliau persikėlė į Ukmergę. Leonas dirbo Plačiavos durpyne. Nuo 1978 m. dirbo statybose Žemaitkiemijoje, vėliau Laičiuose. Buvo aktyvus Atgimimo dalyvis. 1991 m. apdovanotas LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“, 1999 m. suteiktas kario savanorio statusas, 2001 m. apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Sausio 24 d. (šeštadienį) 12 val. LPKTS salėje (Laisvės al. 39, Kaune) ivyks klubo „Sūduva“ sueiga. Svečiuosis poetas Vytautas Barauskas. Koncertuos ansamblis „Elegija“. Įėjimas nemokamas.

2009 m. sausio 23 d.

Tremtinys

Nr. 3 (833)

7

Kasmet Vytautas Markevičius telkia žmones, kad pa-minėtų prie Kruonio mstl. esančiam Gojaus miškelyje palaidotų per 30 partizanų atminimą. Renginiuose dalyvauja ne tik rezistentai, bet ir vėtros, taip pat Kauno, Kaišiadorių, Rumšiškių moksleiviai. Ši diena pasirinkta dėl to, jog 1946 m. vasario 15-osios naktį įvyko kraupi tragedija, kai trys jauni partizanai, mylēdami Tėvynę ir manydami, jog Trispalvė pabudins tuos, kurie susitaikė su okupantu savivale, ējo į miestelį slapta iškelti vėliavą. Žūties dieną jie teturėjo devyniolika ar dvidešimt metų.

...Naktį į 1946 m. vasario 16-ąjį persikėlė per Nemuną trys kovotojai – Pranas Žukauskas-Salmas, gimės 1927 m. Darsūniškio k., Stasys Lekavičius-Gulbinas, gimės 1926 m. Rūčkakiemio k., ir Jurgis Krušinskas-Žiedelis, gimės 1926 m. Prienų valsč., pakliuovo į NKVD ir stribų pasalą. Sako, mums brangios šventės išvakarėse jauni vyrai taip sumanė pri-minti apie kovojančiuosius ir

Išsaugotas atminimas

šią šventą datą. Deja, jų laukė stribų pasala: P.Žukauskas, sužeistas į koją ir nema-tydamas išeities, iš gyvenimo iškeliavo panaudodamas granatą. Kiti du žuvę nuo stribų kulkų. Tai vyko šaltą speiguotą naktį ties Lapainios upeliu, prie Nemuno, netoli Darsūniškio. Besiginantieji spėjo nušauti tik čekistų šunį. Atvežė tada visus keturis ir nu-metė Kruonio aikštėje. Po kelių dienų surišę vielomis nužudytių palaikus bei negyvą šunį nuvežė į Kruonio mišką ir numetė į buvusį apkasą.

– Buvau tada antroje progimnazijos klasėje, – pasakojo Janina Vadvilavičiutė-Saudauskienė dar 1988 metais. – Retu miškeliu kas rytą eida-vau į mokyklą. Kartą nuo keilio pastebėjau apkase kyšančią žmogaus ranką.

Atšilo. Išsprogo medžiai. Reti praeiviai jautė, kad nuo didelės pušies sklinda kva-pas. Žinodami klaikią paslap-tą, Vadvilavičiai paprašė stri-bų, kad leistų palaikus užkasti. Leido, tik patarė nejudin-

ti. Tada prie Gojaus miškelio pušies buvo iškastas kapas. Prie jo atėjo septyniolikmetė Kotryna Krušinskaitė, kad paskui, jau jų šeimai sugrižus iš Sibiro, tą vietą surastų. Nors nelengva buvo ją nustatyti: pušis nupjauta, aplink stiebėsi eglutės.

1989 m. lapkričio 11 d. Kaišiadorių Sajūdžio žmonių ir žuvusių giminų iniciatyva buvo surasti palaikai ir iškilmingai parlaidoti Garliavoje, Jonučių memoriale, išrašyto žuvusių pavardės Gojaus miškelyje esančiuose atminimo ženkluose, taip pat Kaišiadorių Partizanų koplytėlėje.

Netoli Kruonio girininkijos iškilo koplytstulpis, žymintis buvusių trijų partizanų kapavietę (autorai – Rumšiškių buities muziejaus darbuotojas Eligijus Mor-kūnas ir rumšiškietis Vytautas Markevičius), miške – dar trys dešimtys kryželių, simbolizuojančių žuvusių žygarbius.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

Skelbimai

Mano tėvelis Dovydas ŠILINIS, Jono, gimės 1900 metais Kunigiškių k., Svėdasų sen., Rokiškio aps., dabartiname Anykščių r., 1941 m. birželio sukilio dalyvis (po mirties pri-pažintas kario savanorio statusas), Lietuvos šaulių organiza-cijos narys, karinio tribunolo nuteistas 25 metus kalėti ir 5 metams tremties.

Ši nuotrauka daryta 1955 m. Komijoje. Dovydas Šilinis, plikai nukirptas, tarp jaunų politinių kalinių sėdi pirmoje eileje.

1956 m. lapkritį jis grįžo į Lietuvą, bet tėviškėje gyventi neleido. Mirė eidamas 66 metus. Išsiši Svėdasų kapinėse.

Žiūriu į tą brangių nuotrauką ir mąstau: ar iš tų jaunų poli-tinių kalinių atsišauktų bent vienas, ar ištartų žodį apie mano tėvelį. Pažinojusieji Dovydą Šilinį parašykite „Tremtinui“ arba D.Šilinio dukteriai Danutei Šilinie-nai, Anykščių g. 25-45, Ukmergė.

Sausio 31 d. (šeštadienį) įvyks LPKTS Šilutės filialo 20-mečio minėjimas. **10 val. šv.** Mišios Šilutės Šv. Kryžiaus bažnyčioje. **11.30 val. iš-**

kilmingas minėjimas ir koncer-tas Šilutės seniūnijos salėje (Lietuvininkų g. 17, 2 a.). Kon-certuos LPKTS Šilutės filialo choras „Pamario aidas“, Rus-

Užjaučiame

Nuoširdžiai užjaučiame Lietuvos ventinės rinktinės kar-rių sąjungos dim. kpt. Gedimi-ną ANDRIUŠKEVIČIŪ dėl mylimo brolio mirties.

LVRKS nariai

Dékoja

Nuoširdžiai dékojame Krašto apsaugos ministerijai ir ministrei Rasai Juknevičienei už suteiktą pagarbą laidojant karį savanorių Joną Poškų.

LPKTS valdyba

Ieškau mano tévą Vincą JURĄ pažinojusiųjų ar kar-tukalejusiųjų. Vincas Juras nu-teistas 1945 m. birželio 19 d. Šiaulių mieste pagal RTFSR BK 58-a ir 58-II straipsnius kartu su J. Eiva, J. Pleskūnu, V. Navicku 10 metų laisvės atémimo ir kalėjo iki 1953 m. spalio 13 d. Marijinsko, No-riškė ir Krasnojarsko lage-riuose. Būsiu dékingas, jeigu atsiliepsite.

Ką nors žinančiuosis prašome paskambinti Eduardui Jurui tel. (8 310) 31 036, 8 615 90 795, el. paštas edujuras@gmail.lt

nés, Saugų buvusių tremtiniųjų politinių kalinių ansambliai.

Malonai kviečiame da-lyvauti. Teirautis Antano Balvočiaus tel. 8 686 17 767.

ILSEKITES RAMYBĖJE

Juozas Nevulis

1905–2008

Gimė Kažiūnų k., Lazdijų valsč., Sei-nų aps. Buvo Dainavos apygardos Šarūno rinktinės partizanų ryšininkas, slapyvar-džiu Svogūnas. 1950 m. Dainavos apyg. vad. Liongino Balukevičiaus-Džuko apdo-vanotas Vyčio Kryžiaus ordinu už sužeis-tų partizanų prieglobstį ir gydymą.

Užjaučiame sūnus ir artimuosius.

LPKTS Alytaus filialas

Zofija Bagdonaitė-Federavičienė

1924–2009

Gimė Telšių r. Pavandenio gyv. ūki-ninkų šeimoje, auginusioje penkis vai-kus. 1945 m. šeima įsitraukė į partiza-ninį pasipriešinimą. Zofija tapo parti-zanų ryšininkė, vėliau – partizane. Pri-klausė Šatrijos grupei, slapyvardžiu Eglė. 1948 m. papuolė į pasalą ir buvo suimta. Po ilgų ir žiaurių kankinimų buvo nuteista 25 metams laisvės atėmimo ir išvežta į Krasnojarsko lagerius. Vėliau bausmė buvo pakeista į tremtį. Jai nebuvo leista gyventi Lietuvoje, todėl apsigyveno Ukrainoje. Į Lietuvą grįžo 1979 m. Zofijai suteiktas kario savanorio statu-sas, apdovanota medaliu. Zofija išaugino keturis vaikus. Buvo ak-tyvi LPKTS narė.

Palaidota senosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Janina Krukauskaitė-Žukauskienė

1913–2009

Gimė Dumbliai dvare, netoli Sere-džiaus, tarnautojo šeimoje. 1938 m. bai-gė Vytauto Didžiojo universiteto Huma-nitarinių mokslų fakultetą. Po karos dirbo mokytoja Klaipėdos 1-oje vid. mokyklo-je. 1949 m. šeima įstremta į Krasnojarsko kr. – Tasejevą. Grįžę iš Sibiro apsigy-veno Gargžduose, tačiau pedagoginio dar-bo Janinai dirbtį neleido. Dirbo gėlių pardavėja. Užaugino dukterį ir sūnų.

Palaidota Vilniaus kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukterį su šeima.

LPKTS Klaipėdos filialas

Liudas Žvinys

1926–2009

Gimė Utenos aps. Alantos valsč. Vas-tapu k. gausioje ūkininkų šeimoje. Su še-i-ma buvo ištremtas į Krasnojarsko kr. 1958 m. išleistas be teisės grįžti į Lie-tuvą. Namai buvo sugriauti, todėl apsigy-veno Ukmergėje. Vedė, sulaukė dvie-jų dukterių.

Palaidotas Ukmergės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikus ir artimuosius.

LPKTS Ukmergės filialas

Aldona Plungienė

1931–2008

Gimė Šilaikonių k., Šeduvo valsč., Radviliškio r., ūkininkų šeimoje. 1948 m. su šeima įstremta į Krasnojarsko kr. Par-tizansko r. Dirbo miško kirtėja. Vėliau bu-vo perkelta į Černogorską ir iki 1958 m. dirbo anglies kasykloje. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Radviliškio r. „Draugo“ kolūkyje, dirbo melžėja. Ište-kėjo, užaugino tris vaikus.

Palaidota Alsnupio kapinėse.

Užjaučiame vaikus, giminės bei draugus.

LPKTS Radviliškio filialas

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214 Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt , LPKTS puslapis internte: http://www.lpkts.lt Įmonės kodas 3000 32645. Amts/sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr. LT18 70440600 0425 8365. Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3480. Užs. Nr.

Kaina 1,60 Lt

SL289

Redaktorė
Redakcija:

Tremtinys

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.